

Література:

1. Аналіз та оцінка реалізації бюджетної децентралізації в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/2242/>.
2. Булавинець В.М. Теоретичні засади соціального розвитку та роль держави у його фінансовому забезпеченні / В.М. Булавинець // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – 2010. – №13. – С. 177–184.
3. Мокрицька А.Б. Вітчизняні реалії та світові тенденції реформування управління фінансовими ресурсами охорони здоров'я / А.Б. Мокрицька // Світ фінансів. – 2015. – Вип. 1. – С. 107–118.
4. Місцеве самоврядування в Україні. 2015 р. / Асоціація міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://auc.org.ua/sites/default/files/stanlg_2015_0.pdf.

e-mail: i.mutsha@ukr.net

Муца І.М., головний спеціаліст відділу з питань призначення, перерахунку та виплати пенсій №2 у м. Тернополі Тернопільського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Тернопільської обл.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИКИ МОБІЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ ОРГАНАМИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Mutsha I.M., *Chief Specialist of the Department on the Appointment, Recalculation and Payment of Pensions №2 in Ternopil, Ternopil Unified Management of PFC in Ternopil region*

IMPROVING REVENUE MOBILIZATION AUTHORITIES PENSION FUND OF UKRAINE

Важливе значення для ефективного виконання Пенсійним фондом України визначених йому функцій має достатнє фінансове забезпечення. Зважаючи на специфічні властивості державного пенсійного страхування, механізм мобілізації доходів Пенсійного фонду України (сплата ЄСВ) впливає на діяльність всіх суб'єктів господарювання та формує пенсійні права застрахованих осіб.

Виконання поставлених перед Пенсійним фондом завдань потребує їх належного фінансового забезпечення шляхом формування надійної дохідної бази. Однак, сьогодні солідарна пенсійна система працює в умовах максимальної фінансової напруги. Надходження в Пенсійний фонд вже давно не забезпечують виплати пенсій [1].

Основним напрямом розширення бази нарахування ЄСВ є збільшення реальної заробітної плати. Зважаючи на те, що функціонування економічної системи відбувається в умовах лібералізації зовнішньої торгівлі, на перший план виходить впровадження заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності продукції та послуг, що виробляють в Україні. Тому, на нашу думку, одним із важливих способів вирішення цього складного завдання є підвищення продуктивності праці застрахованих осіб у національній економіці. За результатами проведених досліджень, продуктивність праці в Україні становить 19% від продуктивності праці в США, 22-25% – у країнах Західної Європи, 29–31% від продуктивності праці в країнах Східної Європи [2, с. 271]. Заходи щодо підвищення продуктивності праці та оплати праці найманих працівників повинні забезпечити зростання обсягів пенсійних прав найманих працівників та очікуване зростання сплати ЄСВ.

Важливим напрямом наповнення бюджету Пенсійного фонду є детінізація економіки, економічний розвиток та легалізація ринку праці. Проблема полягає у тому, що у 2016 р. із близько 18 млн. громадян, які працювали, сплачували пенсійні внески – лише 11 млн. Значна частина тих, хто сплачує ці внески, роблять це із мінімального розміру заробітної плати, отримуючи решту зарплати «у конверті» [3]. Зменшення частки тіньової економіки та легалізація відносин на ринку праці в Україні є важливим завданням уряду (у 2016 р. рівень тіньової економіки в Україні склав 35% від обсягу офіційного ВВП [4] і є одним із найвищих в Європі). З метою легалізації заробітної плати та збільшення надходжень ЄСВ Урядом України з 1 січня 2017 р. збільшено розмір мінімальної заробітної плати до 3200 грн. з 1600 (станом на грудень 2016 р.). Вперше за роки незалежності розмір мінімальної зарплати зрівняється з прожитковим мінімумом для працездатних осіб.

Повільне зростання соціальних стандартів в останні роки виштовхувало все більше працюючих українців за межу бідності, звужувало споживчі можливості. Тому Уряд запропонував Верховній Раді України розглянути наступні новації: вдвічі підвищити мінімальну зарплату; встановити тарифний розряд єдиної тарифної сітки у розмірі 1600 грн.; скасувати прив'язку розрахунку посадових окладів до мінімальної зарплати [5]. Таке стрімке підвищення мінімальної заробітної плати пояснюють намірами

Уряду збільшити рівень добробуту працюючих, а найголовніше – знизити рівень виплати заробітної плати в тіні.

Іншим напрям збільшення надходжень від сплати ЄСВ є посилення відповідальності працівників і роботодавців у разі уникнення від належної його сплати. У цьому контексті важливого значення набуває активне застосування соціальної реклами, покликаної роз'яснювати працюючим необхідність сплати їхніми роботодавцями передбаченого законом ЄСВ, а також ризики у разі його несплати. У цьому напрямку спеціалістами Тернопільського об'єднаного управління Пенсійного фонду України постійно проводяться семінари з керівниками та працівниками підприємств міста. Зокрема у 2017 р. проведено 7 зустрічей в трудових колективах, 4 семінари з безробітними в центрі зайнятості, в засобах масової інформації розміщено 8 статей, проведено 8 круглих столів та 1 прес-конференцію, виготовлено та розповсюджено 8 видів інформаційних буклетів загальним тиражем 2 тис. штук [6].

Велику роль у виконанні завдання належного інформування суспільства про участь громадян у державному пенсійному страхуванні, на нашу думку, має поширення та удосконалення запровадженої автоматизованої інформаційної системи, яка покликана видавати інформацію про очікуваний розмір пенсії після внесення до системи необхідних даних: розмір середньомісячної заробітної плати, з якої сплачено страхові внески, очікуваний стаж роботи, наявні пільги щодо призначення пенсій тощо. При цьому в інформаційній системі варто передбачати врахування офіційних прогнозів, у т.ч. довготермінових, щодо зміни середньомісячної заробітної плати і темпів інфляції. Це дасть змогу більш правильно розрахувати очікуваний розмір пенсійної виплати застрахованій особі.

Зростання рівня поінформованості працівників про формування та використання коштів бюджету Пенсійного фонду України, а також про набуті ними пенсійні права створить передумови для більш активної позиції працівників в управлінні фінансовими ресурсами Пенсійного фонду України.

Проте, забезпечити належне зростання доходів Пенсійного фонду України лише завдяки реалізації заходів щодо посилення мотивації працюючих і роботодавців до сплати ЄСВ є недостатнім. Враховуючи це, в Україні доцільно, орієнтуючись на зарубіжний досвід, запровадити кримінальну відповідальність за використання робочої сили без належного

оформлення працівників та офіційної виплати заробітної плати та сплати ЄСВ.

Література:

1. Гупаловська М.Б. Пенсійний фонд України в умовах реформування пенсійної системи / М.Б. Гупаловська, О.В. Волошин // *Економіка. Фінанси. Право.* – 2016. – №11/6. – С. 8–11.
2. Розвиток державного пенсійного страхування в умовах пенсійної реформи: моногр. [О.П. Кириленко, Б.С. Малиняк, О.В. Петрушка та ін.]: за ред. О.П. Кириленко, Б.С. Малиняка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 350 с.
3. Пенсійний фонд наповнять завдяки детінізації економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zik.ua/news/2016/10/31/pavlo_rozenko_pensiynny_fond_napovnyat_zavdyaky_detinizatsii_ekonomiky.
4. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні за 9 місяців 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>.
5. Зарплата-2017: відповіді на актуальні питання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zpl.com.ua/content/zarplata-2017-v%D1%96dpov%D1%96d%D1%96-na-aktualn%D1%96-zapitannya>.
6. Основні показники діяльності Тернопільського об'єднаного управління Пенсійного фонду України за 2017 р. – Тернопіль: ПФУ. – 45 с.

e-mail: ternopil_rada@ukr.net

Одарчук Л.А., державний реєстратор юридичних та фізичних осіб-підприємців Тернопільського міського управління юстиції

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Odarchuk L.A., State Registrar of Legal Entities and Individual Entrepreneurs, Ternopil City Department

THE ESSENCE OF STATE REGULATION OF ECONOMIC ACTIVITY

Функціонування суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм та форм власності є гарантією економічного розвитку будь-якої держави. Проте для цього необхідна відповідна організація економічного життя у цій країні, яка буде забезпечувати задоволення потреб населення та соціальної спрямованості розвитку країни. Саме для цього необ-